A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2017. december 20.* [i]

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóság, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása – Második Luganói Egyezmény – Perfüggőség – A »bíróság« fogalma – Bármely érdemi eljárást megelőző békéltető eljárásért felelős, svájci jog szerinti békéltető hatóság”

A C-467/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Amtsgericht Stuttgart (stuttgarti helyi bíróság, Németország) a Bírósághoz 2016. augusztus 22-én érkezett, 2016. augusztus 8-i határozatával terjesztett elő a

Brigitte Schlömp

és

a **Landratsamt Schwäbisch Hall**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Rosas, C. Toader (előadó), A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. július 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– B. Schlömp képviseletében D. Adam Rechtsanwalt,

– a Landratsamt Schwäbisch Hall képviseletében D. Vollmer Rechtsanwalt,

– a svájci kormány képviseletében M. Schöll és R. Rodriguez, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin és M. Heller, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. október 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: német.

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-án aláírt, a Közösség nevében a 2008. november 27-i 2009/430/EK tanácsi határozattal (HL 2009. L 147., 27. o.) jóváhagyott egyezmény (a továbbiakban: második Luganói Egyezmény) 27. és 30. cikkének értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a Brigitte Schlömp és a Landratsamt Schwäbisch Hall (Schwäbisch Hall körzetének közigazgatási hivatala, Németország, a továbbiakban: közigazgatási hivatal) között a B. Schlömp által benyújtott tartási kötelezettség nemleges megállapítása iránti kérelem (a továbbiakban: nemleges megállapítás iránti kérelem) tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A második Luganói Egyezmény

3 A második Luganói Egyezmény „Joghatóság” elnevezésű II. címében található „Különös joghatóság” című 2. szakasz 5. cikkének (2) bekezdése szerint:

„Az ezen egyezmény által kötelezett valamely államban lakóhellyel rendelkező személy ezen egyezmény által kötelezett más államban perelhető:

[…]

(2) tartással kapcsolatos ügyekben,
a) a tartásra jogosult lakóhelyének vagy szokásos tartózkodási helyének bírósága előtt […]”

4 Ezen egyezmény II. címének „Perfüggőség és összefüggő eljárások” című 9. szakaszában található az egyezmény 27–30. cikke. Az említett egyezmény 27. cikke szerint:

„(1) Amennyiben azonos jogalapból származó, azonos felek között folyamatban lévő eljárásokat ezen egyezmény által kötelezett különböző államok bíróságai előtt indítottak, a később megkeresett [helyesen: felhívott] bíróság az elsőként megkeresett [helyesen: felhívott] bíróság joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.

(2) Amennyiben az elsőként megkeresett [helyesen: felhívott] bíróság joghatóságát állapítják meg, a később megkeresett [helyesen: felhívott] bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.”

5 Ugyanezen egyezmény 30. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E szakasz alkalmazásában a bíróság megkeresettnek [helyesen: felhívottnak] tekintendő:

(1) az eljárást megindító irat, illetve azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az alperes részére történő kézbesítés érdekében számára előírt intézkedések megtételét; vagy

(2) ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítésére hatáskörrel rendelkező hatóság megkapja, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el megtenni az irat bírósághoz történő benyújtása érdekében előírt intézkedéseket.”

6 A második Luganói Egyezmény „Általános rendelkezések” elnevezésű V. címében található többek között ezen egyezmény 62. cikke, amely szerint:

„Ezen egyezmény alkalmazásában a »bíróság« kifejezés az ezen egyezményben részes valamely állam által kijelölt azon hatóságokat foglalja magában, amelyek az ezen egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben hatáskörrel rendelkeznek.”

7 A második Luganói Egyezmény „A 44/2001/EK tanácsi rendelethez és más jogi aktusokhoz való viszony” elnevezésű VII. címe alatt található 64. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Ezen egyezmény nem sérti a [polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i] 44/2001/EK [tanácsi] rendelet [(HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o.; HL 2011. L 124., 47. o.)], valamint annak módosításainak, az 1968. szeptember 27-én Brüsszelben aláírt, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló egyezménynek, és az 1971. június 3-án Luxembourgban aláírt, az említett egyezménynek az Európai Közösségek Bírósága általi értelmezéséről szóló jegyzőkönyvnek – amelyet az Európai Közösségekhez csatlakozó államoknak az említett egyezményhez és az említett jegyzőkönyvhöz való csatlakozásáról szóló egyezmények módosítottak –, valamint a 2005. október 19-én Brüsszelben aláírt, az Európai Közösség és a Dán Királyság közötti, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló megállapodásnak az Európai Közösség tagállamai által történő alkalmazását.

(2) Ezen egyezményt azonban minden esetben alkalmazni kell:

a) joghatósággal kapcsolatos ügyekben, amennyiben az alperes olyan államban rendelkezik lakóhellyel, ahol ezen egyezményt alkalmazni kell, de az e cikk (1) bekezdésében említett valamely jogi aktust nem, vagy amennyiben ezen egyezmény 22. vagy 23. cikke az említett állam bíróságainak joghatóságát köti ki;

b) a 27. és 28. cikkben meghatározott perfüggőség és összefüggő eljárások tekintetében, amikor az eljárást olyan államban indítják meg, ahol ezen egyezményt alkalmazni kell, de az e cikk (1) bekezdésében említett valamely jogi aktust nem, valamint olyan államban, ahol ezen egyezmény és az e cikk (1) bekezdésében említett valamely jogi aktust is alkalmazni kell;

[…]”

Az uniós szabályozás

A 44/2001 rendelet

8 A 44/2001 rendelet II. fejezetének „Perfüggőség és összefüggő eljárások” elnevezésű 9. szakaszában található e rendelet 27–30. cikke. Az említett rendelet 27. cikke alapján:

„(1) Amennyiben azonos igényből származó, azonos felek között folyamatban lévő eljárásokat különböző tagállamok bíróságai előtt indítottak, a később felhívott bíróság az elsőként felhívott bíróság joghatósága megállapításáig hivatalból felfüggeszti az eljárást.

(2) Amennyiben az elsőként felhívott bíróság joghatóságát állapítják meg, a később felhívott bíróság ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.”

9 Ugyanezen rendelet 30. cikke szerint:

„E szakasz alkalmazásában a bíróság felhívottnak tekintendő:

1. az eljárást megindító irat, illetve azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az alperes részére történő kézbesítés érdekében számára előírt intézkedések megtételét; vagy

2. ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítésére hatáskörrel rendelkező intézmény megkapja, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az iratnak a bírósághoz történő benyújtása érdekében számára előírt intézkedések megtételét.”

Az 1215/2012/EU rendelet

10 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.) – amely a 44/2001 rendeletet hatályon kívül helyezte –, néhány rendelkezése kivételével 2015. január 10-től alkalmazandó.

11 E rendelet 29. cikkének (1) és (2) bekezdése és 32. cikke lényegében átveszi a 44/2001 rendelet 27. és 30. cikkének rendelkezéseit.

A 4/2009/EK rendelet

12 A tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről szóló, 2008. december 18-i 4/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 7., 1. o., helyesbítések: HL 2011. L 131., 26. o.; HL 2013. L 8., 19. o.; HL 2013. L 281., 29. o.) 3. cikke szerint:

„A tagállamokban tartási kötelezettség tárgyában joghatósággal rendelkezik:

a) az a bíróság, amelynek illetékességi területén az alperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

b) az a bíróság, amelynek illetékességi területén a jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy

[…]”.

13 E rendelet 68. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A 75. cikk (2) bekezdésére is figyelemmel ez a rendelet módosítja a 44/2001/EK rendeletet, és annak a tartási kötelezettségekre alkalmazandó rendelkezései helyébe lép.”

A svájci jog

A polgári perrendtartás

14 A polgári perrendtartás 1. részének a „Perfüggőség és a keresettől való elállás joghatásai” elnevezésű 4. címéhez tartozó „A perfüggőség kezdete” című 62. cikk (1) bekezdése szerint:

„(1) A békéltetési kérelem, a kérelem, a kereset vagy a házasság felbontására irányuló közös kérelem benyújtása perfüggőséget eredményez.

[…]”

15 A békéltetési eljárást a polgári perrendtartás 2. része 1. címének 197–212. cikke szabályozza. A polgári perrendtartás „Alapelv” című 197. cikke értelmében:

„A bírósági eljárást békéltető hatóság előtt folytatott békéltető eljárásnak kell megelőznie.”

16 A polgári perrendtartás 198. cikke azokat a kivételeket sorolja fel, amelyek esetén békéltető eljárásra nem kerül sor.

17 A polgári perrendtartás 2. része 1. címének „Békéltető eljárás” elnevezésű 2. fejezetében található a 202–207. cikk. A polgári perrendtartás „Bevezetés” elnevezésű 202. cikke szerint:

„(1) Az eljárás a békéltetési kérelemmel kezdődik. […]

(2) A békéltetési kérelemnek az ellenérdekű fél nevét, a kérelmet és a jogvita tárgyának leírását kell tartalmaznia.

(3) A békéltető hatóság az ellenérdekű felet haladéktalanul értesíti a kérelemről, és egyidejűleg tárgyalásra idézi a feleket.

[…]”

18 A polgári perrendtartás 2. része 1. címének „Békéltetés és keresetindítási engedély” elnevezésű 3. fejezetében található a 208. és a 209. cikk. A polgári perrendtartás „Békéltetés” című 208. cikke szerint

„(1) Amennyiben a feleknek sikerül megállapodniuk, az egyezséget, a kereseti követelés elismerését, vagy a keresettől való feltétel nélküli elállást békéltető hatóságnak jegyzőkönyvbe kell vennie, és a jegyzőkönyvet a felekkel alá kell íratnia. Mindegyik félnek kapnia kell a jegyzőkönyvből egy példányt.

(2) Az egyezségnek, a kereseti követelés elismerésének vagy a keresettől való feltétel nélküli elállásnak a jogerős határozattal azonos hatálya van.”

19 A polgári perrendtartás „Keresetindítási engedély” elnevezésű 209. cikke szerint:

„(1) Amennyiben a feleknek nem sikerül megállapodniuk, a békéltető hatóság ezt a jegyzőkönyvben rögzíti, és keresetindítási engedélyt állít ki:

[…]

b) a felperesnek […]

[…]

(3) A felperes a keresetindítási engedély kiállításától számított három hónapon belül fordulhat bírósághoz.

[…]”

20 A polgári perrendtartás 2. része 1. címének 4. fejezetében „Az ítéleti javaslat és a határozat” cím alatt található a 210–212. cikk. A polgári perrendtartásnak „Az ítéleti javaslat” elnevezésű 210. cikke szerint:

„(1) A békéltető hatóság ítéleti javaslatot terjeszthet a felek elé:

[…]

c. azon egyéb vagyonjogi vitákban, amelyekben a pertárgy értéke az 5000 [svájci] frankot [(CHF) körülbelül 4350 euró] nem haladja meg.

[…]”

21 A polgári perrendtartás „Hatály” című 211. cikke kimondja:

„(1) Az ítéleti javaslatot elfogadottnak kell tekinteni és annak a jogerős határozattal azonos hatálya van, ha azzal szemben a felekkel való írásbeli közlésétől számított 20 napos határidő alatt a felek egyike sem terjeszt elő ellentmondást. Az ellentmondást nem kell indokolni.

(2) Az ellentmondás átvételét követően a békéltető hatóság keresetindítási engedélyt állít ki:

[…]”

22 A polgári perrendtartás „Határozat” elnevezésű 212. cikke szerint a „békéltető hatóság a kérelmező erre vonatkozó kérelmére érdemi határozatot hozhat a 2000 [CHF-t (körülbelül 1740 euró)] meg nem haladó pertárgyértékű vagyonjogi jogvitákban”, és ez „[a]z eljárás szóbeli.”

A nemzetközi magánjogról szóló szövetségi törvény

23 A nemzetközi magánjogról szóló szövetségi törvény alapeljárásra alkalmazandó változatának „Joghatóság” című 2. szakaszához tartozó „Perfüggőség” című 9. cikke szerint:

„(1) Amennyiben külföldön ugyanazon felek között ugyanarra a pertárgyra vonatkozóan valamely eljárás már folyamatban van, a svájci bíróság az ügy tárgyalását felfüggeszti, ha a külföldi bíróság előreláthatóan észszerű határidőn belül az ügyben olyan határozatot hoz, amelyet Svájcban is el lehet ismerni.

(2) Annak megállapítása érdekében, hogy Svájcban a keresetet mikor nyújtották be az eljárás megindításához szükséges első eljárási cselekmény időpontja az irányadó. Ennek érdekében elegendő a békéltető eljárás megindítása.

(3) A svájci bíróság a keresetlevelet elutasítja, ha olyan külföldi határozatot terjesztenek elé, amelyet Svájcban is el lehet ismerni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

24 A svájci lakóhelyű B. Schlömp vér szerinti lánya H. S.-nek, akit Németországban az ápolásra szorultsága miatt hospice-ban helyeztek el, és a közigazgatási hivataltól kiegészítő jellegű szociális segítségnyújtási ellátásban részesül.

25 A német jog szerint az állami hatóságok által nyújtott ellátások a folyósító hatóságra szállnak át, amely visszaigénylés iránti kereset útján jogosult ezen ellátásokat az ellátásban részesülők vér szerinti gyermekeitől visszatéríttetni azok megfelelő fizetőképessége esetén.

26 2015. október 16-án a közigazgatási hivatal a Friedensrichteramt des Kreises Reiat, Kanton Schaffhausen (Schaffhausen kanton Reiat járásának békebírói hivatala), mint a svájci jog szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező békéltető hatóság (a továbbiakban: Schlichtungsbehörde) előtt békéltetési kérelmet nyújtott be, és legalább 5000 euró megfizetését kérte, fenntartva, hogy a B. Schlömptől kért információk közlését követően ez az összeg változhat.

27 Mivel a feleknek nem sikerült megállapodniuk, a Friedensrichteramt des Kreises Reiat (Reiat járás békebírói hivatala) 2016. január 25-én „keresetindítási engedélyt” állított ki, amelyet a közigazgatási hivatallal 2016. január 26-án közöltek.

28 2016. május 11-én a közigazgatási hivatal a Kantonsgericht Schaffhausen (schaffhauseni kantonbíróság, Svájc) előtt keresetet indított B. Schlömppel szemben a tartásdíj jelen ítélet 26. pontjában említett minimális összegének megfizetése iránt fenntartva azt, hogy a B. Schlömp fizetőképességére vonatkozó esetleges további információk alapján ez az összeg emelkedhet.

29 A békéltetési kérelem benyújtása után, de a Kantonsgericht Schaffhausen (schaffhauseni kantonbíróság) előtti keresetindítást megelőzően, B. Schlömp a 4/2009 rendelet 3. cikkének a), illetve b) pontja alapján az Amtsgericht (Familiengericht) Schwäbisch Hallhoz (családjogi bíróságként eljáró Schwäbisch Hall-i helyi bíróság, Németország) 2016. február 22-én érkezett, 2016. február 19-i beadványában nemleges megállapítási keresetet nyújtott be.

30 A 2016. március 7-i határozatában ez a bíróság megállapította, hogy az ügyben nincs joghatósága, és az ügyet visszaküldte a kérdést előterjesztő bírósághoz, az Amtsgericht Stuttgarthoz (stuttgarti helyi bíróság), amely elé az ügy 2016. március 21-én került.

31 A közigazgatási hivatal, miután 2016. április 26-án kézbesítették számára a nemleges megállapítási keresetet, 2016. május 17-én egy Svájcban folyamatban lévő eljárás miatt perfüggőségi kifogást terjesztett elő, amire tekintettel a kérdés előterjesztő bíróságnak a második Luganói Egyezmény 27. cikke (1) bekezdésének megfelelően fel kellett függesztenie az eljárást. B. Schlömp e kifogás elutasítását kérte, mivel úgy vélte, hogy a „békéltető hatóság” nem minősül bíróságnak, ezért a második Luganói Egyezmény 27. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseit nem lehet alkalmazni.

32 A Bíróság ítélkezési gyakorlata, különösen az 1987. december 8-i Gubisch Maschinenfabrik ítélet (144/86, EU:C:1987:528) és az 1994. december 6-i Tatry ítélet (C-406/92, EU:C:1994:400) alapján a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a Svájcban, a közigazgatási hivatal által pénzfizetés és információszolgáltatás iránt indított kereset, valamint a Németországban előterjesztett nemleges megállapítási kereset abból a kérdésből ered, hogy B. Schlömp köteles-e jogátszállás alapján tartásdíjat fizetni.

33 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a polgári perrendtartásból, így különösen a 62. cikke (1) bekezdésének a 202. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett rendelkezéseiből az következik, hogy a svájci jogban néhány, a jelen ügyben nem alkalmazandó kivételtől eltekintve az

eljárás mindenképpen a békéltetési kérelem benyújtásával kezdődik. Ennek a bíróságnak következésképpen az az álláspontja, hogy a békéltető eljárás és a későbbi bírósági eljárás egyetlen eljárási egységet alkot.

34 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal arra keresi a választ, hogy a békéltető hatóság, amelyhez a békéltetési kérelmet benyújtották, minősülhet-e második Luganói Egyezmény 27. és 30. cikke szerinti „bíróságnak”.

35 Az Amtsgericht Stuttgart (stuttgarti helyi bíróság) e körülmények között úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A svájci jog szerinti békéltető hatóságot is magában foglalja-e a »bíróság« fogalma a [második Luganói Egyezmény] 27. és 30. cikkének alkalmazási körében?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

36 A kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a második Luganói Egyezmény 27. és 30. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy perfüggőség esetén a svájci jog szerinti békéltető hatóság előtti kötelező békéltetési eljárás megindításának időpontja minősül annak az időpontnak, amikor a „bíróságot” felhívottnak kell tekinteni.

A második Luganói Egyezmény alkalmazhatóságáról

37 A második Luganói Egyezmény az Európai Unió és a Svájci Államszövetség között 2011. január 1-jén lépett hatályba (HL 2011. L 138., 1. o.). Ezen egyezmény 5. cikke (2) bekezdésének megfelelően a tartási kötelezettséggel kapcsolatos jogviták, főszabály szerint, az egyezmény hatálya alá tartoznak.

38 Előzetesen meg kell vizsgálni, hogy a második Luganói Egyezmény 64. cikke alapján – amely ezen egyezmény és a 44/2001 rendelet közötti viszonyt szabályozza – második Luganói Egyezmény alkalmazható-e az alapeljárásban.

39 A második Luganói Egyezmény 64. cikkének (1) bekezdése szerint ez az egyezmény nem sérti a 44/2001 rendelet, valamint annak módosításai tagállamok általi alkalmazását. Mindazonáltal, amint az ezen egyezmény 64. cikke (2) bekezdésének b) pontjából kitűnik, az egyezményt minden esetben alkalmazni kell perfüggőség esetén, amennyiben a kérelmeket olyan államban terjesztik elő, ahol az említett egyezményt alkalmazni kell, de a 64. cikk (1) bekezdésében említett valamely jogi aktust nem – így a Svájci Államszövetség esetében –, valamint olyan államban, ahol ezen egyezményt, valamint a fenti (1) bekezdésben említett egyik jogi aktust is alkalmazni kell – így Németországi Szövetségi Köztársaság esetében.

40 A 44/2001 rendeletet az 1215/2012 rendelet hatályon kívül helyezte; az utóbbi rendelet, néhány rendelkezésétől eltekintve, 2015. január 10-től alkalmazandó.

41 Amint az a 4/2009 rendelet 68. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, ez a rendelet a 44/2001 rendeletet módosítja, és annak a tartási kötelezettségekre alkalmazandó rendelkezései helyébe lép. A 4/2009 rendelet átmeneti rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamoknak a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságra, az elismerésre, a végrehajthatóságra és a határozatok végrehajtására a 44/2001 rendelet rendelkezései helyett e rendelet rendelkezéseit kell alkalmazniuk. A 4/2009 rendelet 3. cikkének a) pontja e rendelet joghatóságra vonatkozó rendelkezései között található.

42 Mivel a második Luganói Egyezmény 64. cikkének (1) bekezdése a 44/2001 rendelet valamennyi módosítására utal, ezt a hivatkozást úgy kell érteni, hogy az a 4/2009 rendeletre és az 1215/2012 rendeletre is kiterjed.

43 Ebből következően a második Luganói Egyezmény 64. cikke (2) bekezdésének megfelelően ezt az egyezményt az alapeljárásban alkalmazni kell.

Az ügy érdeméről

44 Amint az a második Luganói Egyezmény 27. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, perfüggőség akkor jön létre, ha azonos jogalapból származó, azonos felek között folyamatban lévő eljárásokat különböző államok bíróságai előtt indítottak.

45 A második Luganói Egyezmény 30. cikke azt az időpontot, amelyet ezen egyezmény II. címének 9. szakasza értelmében a bírósághoz fordulás időpontjának kell tekinteni, úgy határozza meg, hogy az vagy az eljárást megindító irat, illetve azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontja, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az alperes részére történő kézbesítés érdekében számára előírt intézkedések megtételét, vagy – ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni – az az időpont, amikor azt a kézbesítésére hatáskörrel rendelkező intézmény megkapja, feltéve hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el az iratnak a bírósághoz történő benyújtásához szükséges intézkedések megtételét.

46 Mindenekelőtt arra kell rámutatni, hogy a második Luganói Egyezmény e rendelkezéseinek szövege majdnem teljesen megegyezik a 44/2001 rendelet és az 1215/2012 rendelet megfelelő rendelkezéseivel.

47 Amint arra az indítványának 27. pontjában a főtanácsnok is rámutatott, az a célkitűzés, hogy egységesen értelmezzék a második Luganói Egyezménynek és a 44/2001 rendeletnek, valamint e rendelet valamennyi módosításának egyenértékű rendelkezéseit, az egyezmény egységes értelmezéséről és az állandó bizottságról szóló 2. jegyzőkönyv (HL 2007. L 339., 27. o.) utolsó preambulumbekezdéséből, valamint e jegyzőkönyv 1. cikkéből következik, amelyek szerint az ezen egyezményt alkalmazó és értelmező bíróságok kötelesek ügyelni az egyenértékű rendelkezések egységes értelmezésére.

48 A Bíróság egyébiránt arra is rámutatott, hogy a 44/2001 rendelet és a második Luganói Egyezmény rendelkezéseinek céljai és megfogalmazásai azonosak, ami lehetővé teszi a két jogi szabályozás közötti összhangot (lásd ebben az értelemben: 2006. február 7-i 1/03 [Új Luganói Egyezmény] vélemény EU:C:2006:81, 152. és 153. pont).

49 Továbbá tekintettel az egyrészt a második Luganói Egyezmény, másrészt 44/2001 rendelet és az 1215/2012 rendelet által a perfüggőség eseteinek rendezése céljából bevezetett mechanizmusok közötti párhuzamra, és figyelembe véve az egységes értelmezésnek a jelen ítélet 47. pontjában megfogalmazott célját, meg kell állapítani, hogy a második Luganói Egyezmény 27. cikkének objektív és automatikus jellege van, és az az adott bíróságokhoz fordulás időbeli sorrendjén alapul (lásd analógia útján: 2017. május 4-i HanseYachts ítélet, C-29/16, EU:C:2017:343, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Ebben az összefüggésben, amint arra a főtanácsnok az indítványának 41. pontjában úgyszintén rámutatott, a második Luganói Egyezmény 30. cikke az egyezmény II. címe 9. szakaszának, és különösen a 27. cikkének értelmében vett bírósághoz fordulás időpontját egységesen és autonóm jelleggel határozza meg annak érdekében, hogy csökkentse a különböző szerződő államokban a párhuzamos eljárások lefolytatásának veszélyét.

51 Végül, a második Luganói Egyezmény 27. cikkének (1) bekezdésében szereplő, a különböző tagállamok bíróságaihoz benyújtott kérelmek esetében a felek és a jogalap azonosságára vonatkozó feltételt illetően meg kell jegyezni, hogy a Bíróságnak 44/2001 rendelet 27. cikkének értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatából – amely a második Luganói Egyezmény 27. cikkének értelmezésére is alkalmazható – az következik, hogy az alperes kárért való felelősségének megállapítására és kártérítés fizetésére kötelezésére irányuló keresetnek ugyanaz a jogalapja, mint az ezen alperes kárért való felelőssége hiányának megállapítására irányuló nemleges megállapítási keresetnek (lásd ebben az értelemben: 2013. december 19-i NIPPONKOA Insurance ítélet, C-452/12, EU:C:2013:858, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 A jelen esetben, a kérdést előterjesztő bíróság azt állapította meg, hogy az előtte folyamatban lévő ügy és a Kantonsgericht Schaffhausen (schaffhauseni kantonbíróság) előtti ügy között perfüggőségi helyzet áll fenn, mivel mindkét ügy abból a kérdésből ered, hogy B. Schlömp köteles-e jogátszállás alapján tartásdíjat fizetni.

53 A polgári perrendtartásból az tűnik ki, hogy a svájci jogban a békéltetési kérelem, a kérelem, a kereset vagy az adott esettől függően a házasság felbontására irányuló közös kereset benyújtása perfüggőséget eredményez. A békéltető eljárást jogszabály írja elő, vonatkozik rá a kontradiktórius eljárás elve és főszabály szerint kötelező. Ezen eljárás lefolytatásának elmulasztása az esetleges későbbi bírósági kereset elfogadhatatlanságát eredményezi. Ez az eljárás a 2000 CHF-et (körülbelül 1740 euró) meg nem haladó pertárgyértékű jogvitákban befejeződhet kötelező ítélettel vagy – az 5000 CHF-et (körülbelül 4350 euró) meg nem haladó pertárgyértékű jogvitákban – olyan ítéleti javaslattal, amely ellentmondás hiányában jogerőre emelkedik, befejeződhet továbbá a megállapodás megerősítésével, vagy pedig a keresetindítási engedély kiállításával. Ebben az utolsó esetben a felperes a keresetindítási engedély kiállításától számított három hónapon belül fordulhat bírósághoz. A nemzetközi magánjogról szóló szövetségi törvény 9. cikke azt írja elő, hogy perfüggőség esetén az eljárás megindításához szükséges első aktus időpontjának van döntő jelentősége annak meghatározása szempontjából, hogy Svájcban a keresetet mikor indították meg, ehhez pedig elegendő a békéltető eljárás kezdeményezése.

54 Ráadásul, amint arra a szóbeli észrevételeiben a svájci kormány is rámutatott, a békéltető hatóságokra egyrészt vonatkoznak az e hatóságokat alkotó békebírók kizárása tárgyában a polgári perrendtartásban előírt biztosítékok, másrészt e hatóságok a feladatkörüket teljesen önállóan gyakorolják.

55 E rendelkezésekből az tűnik ki, hogy a polgári perrendtartásban rájuk bízott feladatkörük gyakorlása tekintetében a békéltető hatóságokat a második Luganói Egyezmény 62. cikke szerinti „bíróságoknak” lehet minősíteni.

56 A második Luganói Egyezmény 62. cikkének szövege szerint ugyanis a „bíróság” kifejezés az ezen egyezmény által kötelezett valamely állam által kijelölt azon hatóságokat foglalja magában, amelyek az ezen egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben hatáskörrel rendelkeznek.

57 Amint azt az említett egyezményre vonatkozó, Fausto Pocar által készített és a Tanács által jóváhagyott magyarázó jelentés (HL 2009. C 319., 1. o.) kiemelte, a második Luganói Egyezmény 62. cikke funkcionális megközelítést alkalmaz, amely szerint valamely hatóság bíróságnak minősítését az általa betöltött funkció, nem pedig a nemzeti jog szerinti formális besorolás határozza meg.

58 A fenti megállapítások összességére tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a második Luganói Egyezmény 27. és 30. cikkét úgy kell értelmezni, hogy perfüggőség esetén a svájci jog szerinti békéltető hatóság előtti kötelező békéltetési eljárás megindításának időpontja minősül annak az időpontnak, amikor a „bíróságot” felhívottnak kell tekinteni.

A költségekről

59 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-án aláírt, a Közösség nevében a 2008. november 27-i 2009/430/EK tanácsi határozattal jóváhagyott egyezmény 27. és 30. cikkét úgy kell értelmezni, hogy perfüggőség esetén a svájci jog szerinti békéltető hatóság előtti kötelező békéltetési eljárás megindításának időpontja minősül annak az időpontnak, amikor a „bíróságot” felhívottnak kell tekinteni.

Aláírások

i — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében, 39. és 53. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.